

BRÖDTEXTEN

NR 4, 2022

MEDLEMSKAP

I Jönköpings litteraturhus
Ungdom (t.o.m. 18 år) 50 :-
Vuxen 200 :-
Senior (över 80 år) 50 :-
Student 50 :-

Material & frågor om Brödtexten
info@jonkopingslitteraturhus.se

Text och bild om inget annat anges
Peter Nyberg

Formgivning
Peter Nyberg

Jönköpings litteraturhus styrelse
Ordförande: Dan Nilsson
Kassör: Anne Appelblad
Sekreterare: Peter Nyberg
Ungdomsrepresentant: Embla Sjöblom

Verksamhetsledare: Anne Appelblad

Omslagsbild: Lena Andersson under
Skrivarhubben 2022.

Hemsida
www.jonkopingslitteraturhus.se

Publik under Skrivarhubben 2022

Innehåll

EN GÅNG DRÖMDE JAG OM ETT
LITTERATURHUS 4

SKRIVARHUBBEN 2022 6

KLUBB MIKROKOSMOS 8
för sista gången

PILSNERPOESI/RAMP/CERDDI YN CWRW 10

NORBERT GÓBERT 12
på svenska och polska

KALENDER 2023 16

JULHÄLSNING 17

Dansaren Stina Nilsson framträdde för första gången med poesi under Pilsnerpoesin den 11 november. Foto: Karl Paldanius

EN GÅNG DRÖMDE JAG OM ETT LITTERATURHUS

En gång drömde jag om ett litteraturhus. Det var på den tiden då jag var gymnasielärare i Tranås, innan Kultivera skapades och förändrade allt, under den period då jag förundrades över hur fattigt det var att bo i en liten stad i Småland där både bildning och kultur sågs som avarter.

Jag var inte fattig i monetära termer utan fattig som i avsaknad av några som helst initiativ till kulturell utveckling i samhället jag levde i. I länet. Det var dött utanför min sfär. I min sfär fanns trots allt kultur.

Sveriges enda Beckett-sällskap bildades av Conny Arvidsson (i kär åminnelse) på Holavedsgymnasiet i Tranås. Det gick att bli medlem men inte att avsluta sitt medlemskap. Självklart var jag med, utan att egentligen veta särskilt mycket om Beckett men för att det fanns ett litterärt sällskap baserat på absurda regler.

I det arbetsrum där jag fördrev dagarna tycktes rektor med förunderligt precision samla litteraturintresserade män. Här startade tre av oss ett projekt där vi skulle skriva om författare som levtt runt sjön Sommen. En tio, tolv namn, tänkte vi oss. Sedan reste sig hydran och förra hösten hade det tredje bandet releasefest på Badhotellet och den fjärde och sista delen är planerad.

Vi hugger av ett författarhuvud och genast dyker det upp ett par till, så tycks det fungera i en i grunden mycket positiv cirkularitet.

Under den här perioden av stiltje satt jag i min lägenhet och skrev dikter och små historier. Det blev inte mycket av dem och jag hade få att prata med om berättelserna. Också det skulle förändras.

När Kultivera attraherade alla som ägnade sig åt kultur, som en magnet bland järnpartiklar, skapades ett sammanhang där någon ville ge ut det jag skrev, människor ville prata om det jag skrev och människor från andra länder kom till småstaden och hade idéer som var betänkligt mycket mer komplexa än vad någon i det lilla sammanhanget riktigt kunde hantera. Allt det jag längtat efter fanns med ens.

Då var jag tvungen att lämna Tranås för ett annat jobb i en större stad: Jönköping. Till en början tyckte jag att det var som att gå tillbaka i utvecklingen. Det fanns just inte mycket av kultur i den större staden medan den mindre staden blommade kulturellt.

Men det förändrades.

Nu finns ett litteraturhus i staden där jag bor. Allt det där jag längtade efter finns i det enda huset: någonstans att arbeta bland andra författare, människor

som är nyfikna på vad jag gör – så till den grad att de faktiskt börjar översätta det – fristadsförfattare som tillför perspektiv som är större än det lokala, scener som både låter amatörer med nyskrivna dikter gå upp och berätta för en hel värld om sina förstlingsverk och professionella författare som blir intervjuade om sitt skrivande av enastående litteraturvetare.

Utanför min personliga sfär finns i länet en stor litteraturfestival som drar människor från hela södra Sverige, en liten internationell poesifestival, en fringe-festival som kallas poesins mecka där människor från alla konstarter träffas under en vecka, en barnboksfestival (eller konferens) som drar författare från hela Europa, en Poetry Slam-scen som alstrar en nordisk mästare i genren.

En gång drömde jag om ett litteraturhus, nu drömmer jag om ett kulturhus. Det är för arbetet med den drömmen som jag kommer att avslutat mina åtaganden i Jönköpings litteraturhus frivilligkår och verka för att realisera idén om Tabergsådalens kulturhus. Så småningom är ni alla välkomna dit.

/Peter Nyberg

Redaktör för Brödtexten & sekreterarer i föreningen Jönköpings litteraturhus

Skrivarhubben 2022

Athena Farrokzhad

Tess Rikardsson

Poeten Karl Brewer och MC Peter Nyberg Foto: Karl Paldanius

Den 11 och 12 november genomfördes Skrivarhubben på Jönköpings litteraturhus.

Athena Farrokzhad inledde Festivalen genom att berätta om sin bok *Åsnans år* och hur fascinationen för åsnor tog sin början. Nordiska mästaren i Poetry Slam, Tess Rikardsson visade varför hon vunnit och framträdde med nyskrivet material. Kvällen avslutades med öppen mick via Hybridsenen där poeter från Indien, Wales och USA framträdde via zoom och på festivalens fysiska scen.

Lördagen inleddes med en serie workshops. Redan på morgonen kunde man delta i en workshop i kollaborativt skrivande på Jönköping University. Under eftermiddagen hade kursen i kreativt skrivande en workshop i litteraturhuset där besökarna fick lära sig om författandet olika moment. Maria Bom berättade om att skriva som terapi och gästerna fick prova på.

Kvällsscenen leddes av den imponerande pålästa litteraturkritikern Björn Kohlström. Han pratade med fyra författare om deras skrivande och nya böcker. Lena Andersson om konspira-tionsromanen *Koryféerna*. Carina Rydberg berättade om den semibiografiska *Vitt slödder*. Lina Wolff om att bli besatt i skrivandet under *Djävulsgreppet*. Kvällen och Skrivarhubben avslutades med Patrik Svenssons *Den lodande människan*, uppföljaren till *Ålevangeliet*.

Jönköping University hade två Workshops under lördagen. Foto: Karl Paldanius

Maria Bom

Björn Kohlström

Lena Andersson

Carina Rydberg

Lina Wolff

Patrik Svensson

Klubb Mikrokosmos

för sista gången

Poeten och konstnären Erik Nordström och musiksribenten Olena Pohonchenkova avslutade Klubb Mikrokosmos fredagen den 2 december.

Dan Nilsson inledde kvällen med att hälsa publik och gäster välkomna till antikvariat UNO och det sista Klubb Mikrokosmos.

Erik Nordström som är både poet och konstnär använde de två konsformerna för att belysa sin process under framträdandet. Han inledde genom att läsa dikter om kriget i Ukraina, både på engelska och svenska. Dikten ”Masters of War” blev mycket uppskattad, inte minst hos kvällens andra gäst, Olena Pohonchenkova från just Ukraina.

Erik Nordströms första diktbok kom ut 2008. Han berättade om tillkomstprocessen, att han från början försökt skriva prosa, tre fyra sidor, som han sedan strök ner till korta diktliknande stycken.

– Jag förstod att mitt öde var att skriva korta dikter.

Erik Nordström berättade också att en sektion i diktboken inspirerats av hans egna målningar. Överföringen mellan konstformerna kom relativt naturligt. Han började fundera på om det gick att överföra från målningen till texten och gjorde några försök.

Medan publiken såg målningarna på en projektduk läste han den dikt

som skrevs till målningen. I boken finns också haikudikter och helt traditionella dikter som bygger på annan inspiration.

Läsningarna kännetecknas av den skånska rösten, bildsekvenserna och ett fascinerande sinne för rytmik.

Sorgen något annat nu kom ut 2022 och är en sorgebok, men Erik Nordström ville att den skulle gestalta vad som händer efter en sorg, inte det som händer under en sorgeperiod.

Bland poemen finns en dikt som han läste upp under kvällen, vilken efter 30 år hittades i en skrivbordslåda. Erik Nordström tog fasta på den och lät den finnas med, 80–90% sig lik från den sparade versionen.

Poesin i boken och läsningen bygger på bilder, vilka fogas samman till en slags emotionellt driv. Ungefär som Bruno K Öijers dikter. För att gestalta likheten också på scenen tog den tidigare skådespelaren Erik Nordström på sig en peruk och läste sina dikter som Bruno K Öijer, vilket var mycket uppskattat.

Olena Pohonchenkova är just nu i ett av Region Jönköpings läns krisresidens men har sin arbetsplats på Jönköpings litteraturhus. Hon visade en

PowerPoint och spelade musik för att låta publiken ta del av den ukrainska musikkatten. Som musikjournalist från Odessa har hon försökt att samla den ukrainska musikscenen för en utländsk publik i sin tidning BubbleGum-zine. Den är på engelska och har i hög utsträckning förfärdigats under vistelsen i Sverige. Egentligen skulle hon ha med sig några ex till kvällen men eftersom elektriciteten inte fungerar pålitligt i Ukraina kunde formgivaren inte bli klar i tid.

Musiken som Olena Pohonchenka spelar är till en början skapad av artisten Heinali, som tagit fasta på medeltida musik och låtit återskapa den med hjälp av datorer. Det är således en elektronisk ljudbild som både är anspänd och avslappnad, men framför allt originell.

Därefter presenteras Chiller och en mer modern musik som är i upptempo. Olena Pohonchenko ville gärna skriva om dem eftersom det skrevs så lite om band utanför Kiev.

Kvällen avslutas med något från Sevastopol, vars musikscen Olena Pohonchenkova har skildrat. Bandet som avslutade kvällen heter Cat Inside och närmar sig en mild punkmusik.

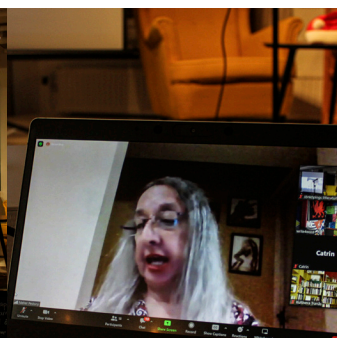
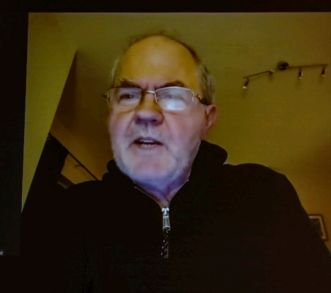
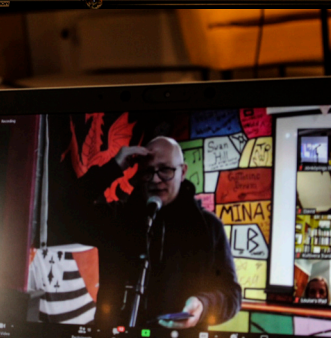
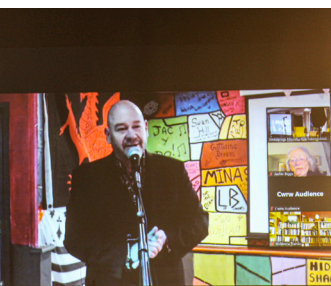
Dan Nilsson avslutade kvällen och tackade publiken under tiden som Klubb Mikrokosmos har funnits.

Erik Nordström

Olena Pohonchenkova

Pilsnerpoesi/RAMP/ Cerddi yn Cwrw

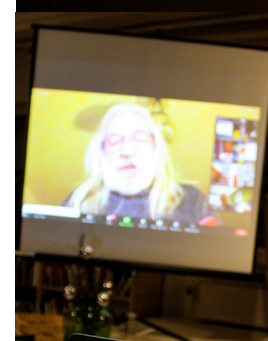
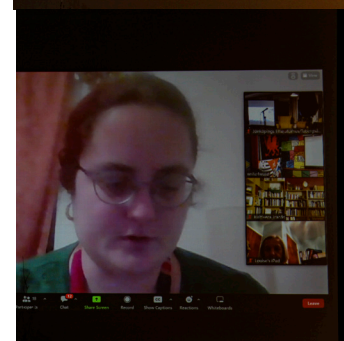
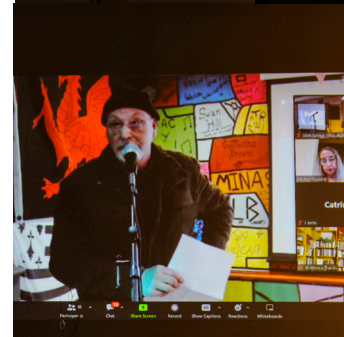
Måndagen den 12 december avslutades årets serie av Pilsnerpoesi via hybridscenen i Jönköpings litteraturhus.

Sammantaget framträdde 22 poeter från Indien till Boxholm. Somliga poeter läste för första gången upp sin poesi, andra har varit med i decennier. Vad som framför allt fascinerade var de olika typerna av berättelser. Många om den stundande julen men också personporträtt av kriminella i häktet, om barn och barndom, om snön, om det transcendenta och om handikapp. Eller som hos kvällens speciella gäst, nordiska mästaren i Poetry Slam, Tess Rikardsson som berättade om att vara den man innerst inne vill vara.

Också formerna skilde sig åt mellan poeterna. Somliga arbetade med upprepningar andra med prosaisk enkelhet, ett par av poeterna sjöng, många alluderade på kända verk.

Kontentan av kvällen blev att mångfalden lever, att de olika uttrycken och berättelserna i poesins form verkligen lyckas locka många skilda utövare.

Vårens första Pilsnerpoesi via hybridscenen genomförs den 23 januari.

Norbert Góra

i översättning av Peter Nyberg

JAG HAR EN LIVSPLAN

Jag har en livsplan
som förutsätter avstånd
från att slå knytnäven genom väggar,
ödet ser det inte alltid
från vårt perspektiv.
Jag undviker scener
skrivna på papper
som gjorts i vredesmod,
den strukturen kommer inte
att föra mig närmare målet.
Jag håller mig borta från skogar
där träden utstrålar falskhet,
opålitliga löften
är inte stabila byggstenar.
Jag söker inte människor
som knuffar bort mig från stigen
även om de lärda vill bevisa det
är inte existensen en oändlig väg.
Jag har en livsplan
att bli så lycklig jag kan.

MAM PLAN NA ŻYCIE

Mam plan na życie, który zakłada
dystans od pomysłu
na rozbijanie ścian gołymi pięściami,
los nie zawsze patrzy
z naszej perspektywy.
Unikam epizodów
pisanych na papierze
czerpanym z bólu,
on nie przybliży mnie
do osiągnięcia żadnego celu.
Trzymam się z daleka od lasów,
gdzie drzewa promieniują od fałszu,
obietanki-cacanki
nie są stabilnym budulcem.
Nie szukam ludzi, którzy
spychają mnie z wytyczonej ścieżki,
nawet jeśli mędrcy chcą mi to udowodnić,
życie to nie jest niekończąca się droga.
Mam plan na życie,
być szczęśliwym tak bardzo
jak tylko się da.

Norbert Góra är en 32 år gammal poet och skribent från Polen. Han har publicerat mer än 130 dikter som publicerats i antologier och tidskrifter runt om i världen. Dikterna har blivit översatta till japanska, kinesiska, engelska, spanska, montenegrinska och finska. Han har också skrivit tre mörka poesiböcker på engelska: *A globe bathed in horror*, *Darkness in the end*, *There must be something between dark and light* (en samling haikudikter). Han inspireras både av ljus och den grumliga tillvaron. Är sökande efter möjligheter att publicera sig på nya språk.

VAD SKULLE VI GÖRA

Rödhet från romantiska kyssar,
grönhet från hopp,
de var kodade
i naturens blåhet
i sällskap med
solens gulhet som guidade oss
genom livet som en lanterna
trots de orangea eldtungorna
vävda av våra förluster och svårigheter
de som vi ofta tänker på
när den svagt lila skymningen
försöker kämpa mot den kommande nattens flotta.
Vad skulle vi göra
utan nyanserna i paletten?
Jag tänker inte låta
sådana tankar ta plats i mitt huvud.

CO BYŚMY ZROBILI?

Czerwień romantycznych pocałunków,
zielen nadziei,
zostały zapisane w błękitie natury,
przy akompaniamencie żółtego słońca,
które prowadzi nas przez życie jak latarnia,
pomimo pomarańczowych języków ognia,
zrodzonych z naszych porażek i trudów,
o których często myślimy,
gdy słabnąca purpura zmierzchu
jeszcze próbuje walczyć
z granatem nadchodzącej nocy.
Co byśmy zrobili
bez tej palety barwy?
Wolę nie zaprzętać sobie
głowy takimi myślami.

HUVUDET I MOLNEN

Mänskligheten,
har fortfarande huvudet i molnen
blicken fixerad på spegeln
i vilket det gyllene jaget
reflekteras
kärlekens och medkänslans silver
är inte längre värt något.
Vi försöker döda dödligheten
men alla försök
slutar i graven.
Vi viftar med frihetens fana
men ger upp den
så lätt
för en glimt av guld.
På stegen
från havet till stjärnorna
har vi fastnat halvvägs.
Orsaken är inte
att det saknas pinnar
ju längre in vi kommer i
skogen där utveckling sker
ju mer vill vi
avverka
medvetenhetens träd
istället för att plantera flera.

Z GŁOWĄ W CHMURACH

Ludzkość,
wciąż z głową w chmurach,
wzrok wbity w lustra,
w których mienimy się złotem,
srebro przyjaźni i współczucia
nie jest już nic warte.
Próbujemy zabić śmiertelność,
lecz każda próba
kończy się w grobie.
Wymachujemy sztandarem wolności
i tak łatwo nam go porzucić
za błysk złota.
Na drabinie
od oceanu do gwiazd
utknęliśmy pośrodku.
Bynajmniej nie z powodu
braku szczebli,
im dalej w las, zwany rozwojem,
tym bardziej chcemy wyciąć
w pień drzewa świadomości,
zamiast sadzić ich jeszcze więcej.

VINTER 2023

I JÖNKÖPINGS LITTERATURHUS

KALENDER

Förintelsens minnesdag

28 januari, 18:00

Journalisten Snezana Bozinovska från Uppdrag granskning om sin bok Vad dina ögon såg

SmåLit

4 februari

Lyrikscenen: "Mitt språk erkänner inga gränser": Björn Kohlström pratar med Ann Jäderlund och Iman Mohammed. Lyrikscenen: Hybridsцен med poeter från Jönköping till världen.

Workshop: Poetry Slam

9 mars, 18:00

Cecilia Fridén om scennärvaro och scenisk framställning.

Poetry Slam, deltävling

16 mars kl. 18.00

Pilsnerpoesi våren 2023

9 Januari

23 Januari: Zaru Jonson

6 Februari

20 Februari: Tarah Kandial

6 Mars

20 Mars: Jeremy Dixon

VERKSAMHETER

Plats för skrivprojekt

Om du vill ha ett kontor för ett längre skrivprojekt är du välkommen att söka till Jönköpings litteraturhus. Skicka en kortfattad projektbeskrivning till: info@jonkopingslitteraturhus.se

Antikvariat UNO

Om du vill botanisera bland böcker, träffa andra skrivande eller bara filosofera över en kaffe i en trevlig miljö kan du komma till Antikvariat UNO: Måndag-torsdag 9:30-16:00

Volontär?

Om du vill hjälpa Jönköpings litteraturhus i vårt arbete med att sprida litteraturen är du välkommen att arbeta som volontär hos oss. Anmäl dig via hemsidan. Du får ett fritt medlemskap, kaffe och fin gemenskap.

Platsens författare

Går du i gymnasiet och är intresserad av att skriva? Sommaren 2023 finns chansen att jobba som författare hos Jönköpings litteraturhus. Se vidare information på www.jonkopingslitteraturhus.se

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR ÖNSKAR JÖNKÖPINGS LITTERATURHUS

